

Hof van Cassatie van België

Arrest

Nr. C.11.0517.N

STEDENBOUWKUNDIG INSPECTEUR VAN HET VLAAMS GEWEST,
bevoegd voor het grondgebied van de provincie Limburg, met kantoor te 3500
Hasselt, Koningin Astridlaan 50, bus 1,

eiser,

vertegenwoordigd door mr.

advocaat bij het Hof van Cassatie,

met kantoor te

waar de eiser woonplaats kiest,

tegen

1.

wonende te

, die woonplaats heeft gekozen bij gerechtsdeurwaarder

met

kantoor te

2.

met zetel gevestigd te

die woonplaats heeft gekozen bij gerechtsdeurwaarder

met kantoor te

verweerders.

Krachtens artikel 6.1.1, laatste lid, VCRO kan de herstellvordering die door de stedenbouwkundig inspecteur of het college van burgemeester en schepenen is ingesteld op grond van de instandhouding van handelingen, vanaf 1 september 2009 niet langer worden ingewilligd indien deze instandhouding op het ogenblik van de uitspraak niet meer strafbaar is gesteld.

Krachtens artikel 6.1.2 VCRO moet artikel 6.1.1, derde lid van deze Codex, toegevoegd bij decreet van 4 juni 2003 en gedeeltelijk vernietigd bij arrest van 14/2005 van 19 januari 2005 van het Grondwettelijk Hof, geïnterpreteerd worden als volgt: *"Deze bepaling heft de strafbaarstelling van de vermelde instandhoudingsmisdrijven op"*.

2. Uit de samenhang van die wettelijke bepalingen volgt dat de publieke herstellvorderingen die reeds vóór 1 september 2009 waren ingesteld met betrekking tot de instandhoudingen in niet ruimtelijk kwetsbaar gebied, vanaf 1 september 2009 door de rechter niet meer kunnen worden ingewilligd, ook al is de herstellvordering ingesteld op een tijdstip dat de instandhouding nog strafbaar was.

3. Het middel dat opkomt tegen het door de appelrechters vastgesteld verval van de herstellvordering, zonder te onderscheiden naargelang die herstellvordering gesteund was op het misdrijf bouwen zonder vergunning, dan wel op de instandhouding van het onwettig opgericht bouwwerk in ruimtelijk niet kwetsbaar gebied, is bij gebrek aan nauwkeurigheid niet ontvankelijk.

Dictum

Het Hof,

Verwerpt het cassatieberoep.

Veroordeelt de eiser in de kosten.

Bepaalt de kosten voor de eiser op 772,31 euro.

Dit arrest is gewezen te Brussel door het Hof van Cassatie, eerste kamer, samengesteld uit afdelingsvoorzitter

als voorzitter, afdelingsvoorzitter

en de raadsheren

en

en op de openbare rechtszitting van 28 juni 2013 uitgesproken door afde-

28 JUNI 2013

C.11.0517.N/4

lingsvoorzitter in aanwezigheid van advocaat-generaal
met bijstand van griffier

VOORZIENING IN CASSATIE

VOOR: De **STEDENBOUWKUNDIG INSPECTEUR VAN HET VLAAMS GEWEST**, bevoegd voor het grondgebied van de provincie Limburg, met burelen te 3500 Hasselt, Koningin Astridlaan 50 bus 1,

Eiser tot cassatie, bijgestaan en vertegenwoordigd door Mr. ondergetekende advocaat bij het Hof van Cassatie, kantoor houdende te bij wie keuze van woonplaats wordt gedaan,

TEGEN: 1. wonende te

2
waarvan de zetel gevestigd is te en die is ingeschreven in de Kruispuntbank der ondernemingen onder het nummer

Beide keuze van woonplaats hebbende gedaan in het exploit houdende de betekening aan elser van het bij onderhavige voorziening bestreden arrest ter studie van gerechtsdeurwaarder te

Verweerders in cassatie,

Aan de Heren Eerste Voorzitter en Voorzitter, de Dames en Heren Raadsheren, leden van het Hof van Cassatie,

Hooggeachte Dames en Heren,

Eiser tot cassatie heeft de eer het tegensprekelijk arrest, gewezen op 14 september 2010 door de zesde kamer van het Hof van Beroep te Antwerpen (A.R. nr. 2009/AR/804), aan het toezicht van Uw Hof te onderwerpen.

FEITEN EN PROCEDUREVOORGAANDEN

Verweerster is eigenares van een onroerend goed, een lemen hoeve, gelegen te Het perceel is, volgens het gewestplan gelegen in agrarisch gebied. Verweerder is zaakvoerder van verweerster.

De bouwvergunningsaanvraag van verweerder dd. 21 december 1994 tot restauratie van de hoeve, werd verworpen door het college van Burgemeester en Schepenen van op 10 maart 1995. Spijts het beroep van verweerder bevestigde de Bestendige Deputatie van de provincie op 12 oktober 1995, de weigering.

Op 24 mei 1995 wordt een bevel tot stopzetting van de werken gegeven, bekrachtigd op 29 mei 1995 door de burgemeester van

Op 3 mei 1996 wordt bij proces-verbaal vastgesteld dat de woning terug in de oorspronkelijke hoevestijl is hersteld met nieuwe materialen.

Op 15 oktober 2001 wordt bij proces-verbaal vastgesteld dat een quasi volledig vervallen hoevegebouw in grote mate werd gerestaureerd, ondanks de weigering van een bouwvergunning en een bevel tot staking van de werken.

Op 14 november 2002 weigert het College van Burgemeester en Schepenen van een regularisatievergunning. Ingevolge het beroep van verweerder verleende de Bestendige Deputatie van de

provincie op 14 november 2002, een regularisatievergunning. Het beroep van de gemachtigde ambtenaar tegen deze beslissing wordt verworpen bij ministerieel besluit van 25 maart 2004.

Op 19 maart 2002 dagvaardde eiser verweerders in herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand door volledige afbraak van de woning en horecazaak en verwijdering van elke terreinverharding, onder verbeurte van een dwangsom.

Na bij tussenvonnissen van 30 januari 2008 een plaatsopneming te hebben bevolen, verklaarde de Rechtbank van Eerste Aanleg te Tongeren, bij vonnis van 21 januari 2009, de herstellvordering ongegrond.

Ingevolge het hoger beroep van eiser, strekkende tot inwilliging van zijn herstellvordering en buiten-toepassingverklaring van de vergunning van 14 november 2002, gevolgd door het incidenteel hoger beroep van verweerders strekkende tot afwijzing van de herstellvordering wegens verjaring, hervormde het Hof van Beroep te Antwerpen, bij arrest 14 september 2010, de beslissing a quo, verklaarde het hoofdberoep ongegrond en het incidenteel hoger beroep gegrond, en zegde voor recht dat de herstellvordering verjaard is.

Tegen dit arrest meent eiser volgend middel tot cassatie te kunnen aanvoeren.

ENIG MIDDEL TOT CASSATIE

Geschonden wetsbepalingen

- Artikelen 10 en 11 van de gecoördineerde Grondwet;
- Artikel 2262bis, §1, tweede en derde lid, van het Burgerlijk Wetboek;
- Artikel 2262 van het Burgerlijk Wetboek, zoals van toepassing vóór de wijziging bij artikel 4 van de wet van 10 juni 1998 tot wijziging van sommige bepalingen betreffende de verjaring;
- Artikel 10 van de wet van 10 juni 1998 tot wijziging van sommige bepalingen betreffende de verjaring;

- Artikel 26 van de wet van 17 april 1878 houdende de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering, zowel in de versie vóór als na de wijziging bij artikel 2 van de wet van 10 juni 1998 tot wijziging van sommige bepalingen betreffende de verjaring;
- Artikelen 149, § 1 en 151 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening (hierna afgekort Stedenbouwdecreet 1999);
- Artikelen 6.1.41, §1 en §5, 6.1.43 en 7.7.4. Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening.

Bestreden beslissing

Het bestreden arrest verklaart het hoger beroep van eiser ongegrond, het incidenteel hoger beroep van verweerders gegrond, hervormt het bestreden vonnis en zegt voor recht dat de herstellvordering van eiser verjaard is; en dit op volgende gronden:

2.1. — De toepasselijke wetgeving.

Het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening (DRO) werd gewijzigd bij decreet van 27 maart 2009 tot aanpassing en aanvulling van het ruimtelijke plannings-, vergunningen- en handhavingsbeleid (B.S. 15 mei 2009) (hierna Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening of VCRO).

Artikel 7.1.1.1 van de VCRO bepaalt:

'Behoudens andersluidende bepalingen, hebben de regelingen van het decreet van 27 maart 2009 tot aanpassing en aanvulling van het ruimtelijk plannings-, vergunningen- en handhavingsbeleid onmiddellijke werking. Dat houdt in het bijzonder in dat zij vanaf hun datum van inwerkingtreding van toepassing zijn op de plannings-, vergunningen- en handhavingsprocedures als vastgelegd bij voorliggende codex, in de staat waarin zij zich bevinden.'

De Codex is in werking getreden op 1 september 2009, zodat het Hof in onderhavige zaak de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening dient toe te passen.

2.2. — De verjaring van de herstellvordering.

2.2.1. — (Eiser) vordert op grond van artikel 151 DRO het herstel in de vorige toestand van de wederrechtelijk opgerichte constructies.

Krachtens artikel 151 DRO (thans artikel 6.1.43 van de VCRO) kunnen de stedenbouwkundige inspecteur en het college van burgemeester en schepenen ook voor de rechtbank van eerste aanleg, zetelend in burgerlijke aangelegenheden, in het ambtsgebied waarvan de werken, de handelingen of de wijzigingen, vermeld in artikel 6.1.1, geheel of gedeeltelijk worden uitgevoerd, de herstelmaatregelen vorderen zoals omschreven in artikel 6.1.41. Artikel 6.1.41, §1, §2, §3, §5 en §6 en artikel 6.1.42 zijn van overeenkomstige toepassing.

Dat de herstellvordering een burgerlijk karakter heeft, wordt niet betwist.

Voor zover de herstellvordering gebaseerd is op de oprichting van de constructies zonder vergunning, is de vordering volgens (verweerd)ers verjaard.

Met betrekking tot de verjaring bepaalt artikel 6.1.41 §5 van de VCRO het volgende:

Het vorderingsrecht van de stedenbouwkundige inspecteur en het college van burgemeester en schepenen verjaart in afwijking van artikel 2262bis, §1, tweede lid van het Burgerlijk Wetboek als volgt:

- 1° in ruimtelijk kwetsbare gebieden: door verloop van tien jaren, te rekenen vanaf de dag waarop het misdrijf vermeld in artikel 6.1.1, gepleegd werd, evenwel met behoud van de toepassing van artikel 6.1.1, derde lid;*
- 2° in openruimtegebied: door verloop van tien jaren, te rekenen vanaf de dag waarop het misdrijf vermeld in artikel 6.1.1, gepleegd werd;*
- 3° door verloop van vijf jaren, te rekenen vanaf de dag waarop het misdrijf vermeld in artikel 6.1.1, gepleegd werd: in de gebieden die niet sorteren onder 1° en 2°.*

Het eerste lid doet geen afbreuk aan de gemeenrechtelijke schorsings- en stuitingsgronden betreffende burgerlijke rechtsvorderingen, volgend uit een misdrijf en aan de gelding van artikel 26 van de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering.

Artikel 7.7.4 bepaalt:

Wanneer het recht van de stedenbouwkundige inspecteur of het college van burgemeester en schepenen om een herstellvordering in te stellen ontstaan is voor 1 september 2009, beginnen de termijnen, vermeld in artikel 6.1.41 §5

eerste lid slechts te lopen vanaf die datum. De totale duur van de verjarings-
termijn mag evenwel niet meer bedragen dan de termijnen, vermeld in artikel
2262bis, 61, tweede en derde lid van het Burgerlijk Wetboek

Het eerste lid verhindert de toepassing van artikel 26 van de voorafgaande titel
van het Wetboek van Strafvordering niet.

*Dit betekent dat voor bouwmisdrijven die werden gepleegd voor 1 september
2009 de nieuwe berekeningsmethode wordt gehanteerd vanaf die datum. Voor
de oude verjaringstermijnen (artikel 2262bis, §1, lid 2 en 3 B.W.) wordt het
oude uitgangspunt genomen, namelijk een termijn van vijf jaar vanaf de ken-
nisname van het stedenbouwmisdrijf, met een maximumtermijn van twintig
jaar vanaf het plegen van het misdrijf. Vervolgens wordt de termijn die het eer-
ste afloopt, toegepast.*

*2.2.2. - De herstellvordering heeft een civielrechtelijk karakter en als bijzondere
vorm van vergoeding of teruggave strekt zij ertoe een einde te maken aan de
met de wet strijdige toestand die uit het misdrijf is ontstaan en waardoor het
algemeen belang wordt geschaad (zie Cass., 13 dec. 2005, T.R.O.S., 2007, p.
330). Dit betekent dat de verjaring onderworpen is aan de vijf- en de twintigja-
rige verjaringstermijnen van artikel 2262bis §1 B.W.*

*Voor de toepassing van artikel 2262bis §1 B.W. gelden twee aanvangspunten,
namelijk:*

- vijf jaar vanaf de dag waarop de benadeelde kennis heeft gekregen van
de schade en van de identiteit van de daarvoor aansprakelijke persoon,*
- twintig jaar vanaf de dag volgend op die dag waarop het feit waardoor de
schade is veroorzaakt zich heeft voorgedaan.*

*Evenwel dient ook rekening gehouden te worden met de wet van 10 juni 1998
tot wijziging van sommige bepalingen betreffende de verjaring (B.S. 17 juli
1998 — inwerkingtreding 27 juli 1998) waarbij artikel 2262bis in het Burgerlijk
Wetboek werd ingevoegd en met name met artikel 10 van deze wet dat be-
paalt dat wanneer de rechtsvordering is ontstaan voor de inwerkingtreding van
deze wet, de nieuwe verjaringstermijnen waarin zij voorziet slechts beginnen
te lopen vanaf haar inwerkingtreding en dat de totale duur van de verjarings-
termijn evenwel niet meer dan dertig jaar mag bedragen.*

Ten deze werd door de politie van _____ een (eerste) vaststelling gedaan op 22 mei 1995, waarvan proces-verbaal werd opgesteld op 31 juli 1995 en waarvan alsdan een afschrift werd overgemaakt aan (eiser). Bovendien werd op 24 mei 1995 een mondeling bevel tot stopzetting van de werken gegeven, dat op 29 mei 1995 door de burgemeester werd bekrachtigd. Uit het proces-verbaal van 31 juli 1995 blijkt dat de burgemeester op 1 juni 1995 contact heeft opgenomen met de heer _____ van de diensten van stedenbouw, die alsdan verklaarde geen bezwaar te hebben tegen het uitvoeren van instandhoudingswerken. Hieruit blijkt dat (eiser) minstens vanaf 1 juni 1995 kennis had van de feiten.

Bovendien ligt een schrijven voor van de gemachtigde ambtenaar aan het college van burgemeester en schep(en) van _____ aldaar toegekomen op 21 januari 1997, waarin deze stelt dat de werken ter plaatse kunnen gedoogd worden. Ook hieruit blijkt dat (eiser) op dat ogenblik reeds kennis had van de feiten.

De vijfjarige termijn waarin de herstellvordering diende gesteld te worden, nam aldus een aanvang op 1 juni 1995 (of alleszins op 21 januari 1997). De herstellvordering werd ingesteld bij exploit van 19 maart 2002, hetzij na het verstrijken van de vijfjarige verjaringstermijn.

De vordering van (eiser) is dan ook verjaard.

2.3. — Gelet op de verjaring van de vordering dienen de andere door partijen ingeroepen middelen en argumenten niet verder onderzocht te worden.

Het hoger beroep is derhalve ongegrond, het incidenteel beroep is gegrond" (arrest pp. 13-17).

Grieven

1. Naar luid van artikel 151 Stedenbouwdecreet 1999 en het sinds 1 september 2009 geldend gelijkkluidend voorschrift van artikel 6.1.43 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, kunnen de stedenbouwkundig inspecteur en het college van burgemeester en schepenen ook voor de rechtbank van eerste

aanleg, zeteleend in burgerlijke aangelegenheden, in het ambtsgebied waarvan de werken, de handelingen of de wijzigingen, bedoeld in artikel 146, geheel of gedeeltelijk worden uitgevoerd, de herstelmaatregelen vorderen zoals omschreven in artikel 149, § 1 Stedenbouwdecreet 1999, en sinds 1 september 2009, zoals omschreven in artikel 6.1.41, §1, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening.

Naar luid van artikel 149, § 1, eerste lid, Stedenbouwdecreet 1999 en het sinds 1 september 2009 geldend voorschrift van artikel 6.1.41, §1, Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, kan de rechtbank, naast de straf, bevelen de plaats in de oorspronkelijke toestand te herstellen of het strijdige gebruik te staken, en/of bouw- of aanpassingswerken uit te voeren en/of een geldsom te betalen gelijk aan de meerwaarde die het goed door het misdrijf heeft verkregen.

2. De herstellvordering volgt de verjaringsregels van de burgerlijke rechtsvordering volgend uit een misdrijf, zodat de herstellvordering, overeenkomstig artikel 26 Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering, niet verjaart vóór de strafvordering.

Artikel 6.1.41, §5, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening bepaalt aangaande de verjaring van de bij artikel 6.1.41, §1, van dezelfde Codex voorziene herstellvordering:

"Het vorderingsrecht van de stedenbouwkundige inspecteur en het college van burgemeester en schepenen verjaart in afwijking van artikel 2262bis, §1, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek als volgt:

- 1° *in ruimtelijk kwetsbare gebieden : door verloop van tien jaren, te rekenen vanaf de dag waarop het misdrijf, vermeld in artikel 6.1.1, gepleegd werd, evenwel met behoud van de toepassing van artikel 6.1.1, derde lid;*
- 2° *in openruimtegebied : door verloop van tien jaren, te rekenen vanaf de dag waarop het misdrijf, vermeld in artikel 6.1.1, gepleegd werd;*
- 3° *door verloop van vijf jaren, te rekenen vanaf de dag waarop het misdrijf, vermeld in artikel 6.1.1, gepleegd werd: in de gebieden die niet sorteren onder 1° en 2°.*

Zoals kan worden afgeleid uit de vaststellingen van het bestreden arrest, valt het gebied waarin het goed van verweerdere gelegen is –agrarisch

gebied volgens het gewestplan
gorie, zodat de verjaringstermijn van 5 jaar geldt.

onder de derde cate-

3. Artikel 7.7.4. Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening bepaalt:

"Wanneer het recht van de stedenbouwkundige inspecteur of het college van burgemeester en schepenen om een herstellvordering in te stellen ontstaan is vóór 1 september 2009, beginnen de termijnen, vermeld in artikel 6.1.41, §5, eerste lid, slechts te lopen vanaf die datum. De totale duur van de verjaringstermijn mag evenwel niet méér bedragen dan de termijnen, vermeld in artikel 2262bis, §1, tweede en derde lid, van het Burgerlijk Wetboek.

Het eerste lid verhindert de toepassing van artikel 26 van de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering niet.

Wanneer de herstellvordering bij een in kracht van gewijsde gegane beslissing verjaard is verklaard vóór 1 september 2009, vermeld in het eerste lid, kan de inwerkingtreding van het decreet van 27 maart 2009 tot aanpassing en aanvulling van het ruimtelijke plannings-, vergunningen- en handhavingsbeleid niet tot gevolg hebben dat een nieuwe verjaringstermijn begint te lopen".

Overeenkomstig deze overgangsregeling is de nieuwe verjaringstermijn onmiddellijk van toepassing, ook op feiten die dateren van vóór de inwerkingtreding van het decreet van 27 maart 2009 tot aanpassing en aanvulling van het ruimtelijke plannings-, vergunningen- en handhavingsbeleid, op 1 september 2009. De verjaringstermijn voor deze oudere feiten dient berekend te worden vanaf de dag van inwerkingtreding van de nieuwe verjaringstermijnen op 1 september 2009, met dien verstande dat de totale duur van de verjaringstermijn nooit meer kan bedragen dan de termijn berekend volgens artikel 2262bis, §1, tweede en derde lid, van het Burgerlijk Wetboek.

Voor feiten daterend van vóór 1 september 2009, zoals te dezen de wederrechtelijke restauratiewerken aan de hoeve, die, blijkens de vaststellingen van het bestreden arrest, tussen 1995 en 1996 werden uitgevoerd, dienen dan ook beide verjaringstermijnen te worden berekend –de verjaringstermijn van artikel 7.7.4. Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en de verjaringstermijn van artikel 2262bis, §1, tweede en derde lid, van het Burgerlijk Wetboek- en dient vervolgens de voor de overtreder meest gunstige termijn te worden toegepast.

Artikel 2262bis, §1, van het Burgerlijk Wetboek bepaalt:

"Alle persoonlijke rechtsvorderingen verjaren door verloop van tien jaar.

In afwijking van het eerste lid verjaren alle rechtsvorderingen tot vergoeding van schade op grond van buitencontractuele aansprakelijkheid door verloop van vijf jaar vanaf de dag volgend op die waarop de benadeelde kennis heeft gekregen van de schade of van de verzwaring ervan en van de identiteit van de daarvoor aansprakelijke persoon.

De in het tweede lid vermelde vorderingen verjaren in ieder geval door verloop van twintig jaar vanaf de dag volgend op die waarop het feit waardoor de schade is veroorzaakt, zich heeft voorgedaan".

Op grond van artikel 2262bis, §1, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek verjaart de herstellvordering derhalve door verloop van vijf jaar vanaf de dag volgend op die waarop de herstellvorderende overheid kennis heeft gekregen van de schade, m.n. de aantasting van de goede ruimtelijke ordening door het bestaan van de gevolgen van de stedenbouwinbreuk, en van de identiteit van de daarvoor aansprakelijke persoon. Met toepassing van artikel 2262bis, §1, derde lid, van het Burgerlijk Wetboek, verjaart de herstellvordering in ieder geval door verloop van twintig jaar vanaf de dag volgend op de dag dat de wederrechtelijke werken werden voltooid.

4. Voor feiten die dateren van vóór 27 juli 1998, zoals te dezen, dient bovendien rekening te worden gehouden met artikel 26 van de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering en artikel 2262 van het Burgerlijk Wetboek, zoals van toepassing vóór de wet van 10 juni 1998 tot wijziging van sommige bepalingen betreffende de verjaring, evenals de overgangsbepaling in artikel 10 van de wet van 10 juni 1998 tot wijziging van sommige bepalingen betreffende de verjaring.

Naar luid van artikel 10 van voornoemde wet van 10 juni 1998 beginnen de nieuwe verjaringstermijnen waarin deze wet voorziet, wanneer de rechtsvordering is ontstaan vóór de inwerkingtreding van deze wet, slechts te lopen vanaf haar inwerkingtreding, en mag de totale duur van de verjaringstermijn evenwel niet meer dan dertig jaar bedragen.

Naar luid van artikel 26 van de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering, vóór de wijziging bij artikel 2 van de wet van 10 juni

1998 tot wijziging van sommige bepalingen betreffende de verjaring, verjaart de burgerlijke rechtsvordering volgend uit een misdrijf door verloop van vijf jaren, te rekenen van de dag waarop het misdrijf is gepleegd, en kan zij niet verjaren vóór de strafvordering.

Deze wetsbepaling is onverenigbaar met het gelijkheidsbeginsel en het non-discriminatiebeginsel vervat in de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, zoals beslist door het Grondwettelijk Hof, in een prejudicieel arrest van 21 maart 1995 (nr.

Ingevolge deze ongrondwettigheid, wordt de verjaring van de burgerlijke rechtsvordering uit een misdrijf, evenals de herstellvordering, vóór de inwerkingtreding van de voornoemde wet van 10 juni 1998 op 27 juli 1998, beheerst door de gemeenrechtelijke verjaringstermijn van 30 jaar van artikel 2262 van het Burgerlijk Wetboek, zoals van toepassing vóór de wijziging ervan door artikel 4 van de wet van 10 juni 1998.

5. De overgangsregeling in artikel 10 van de wet van 10 juni 1998 tot wijziging van sommige bepalingen betreffende de verjaring, brengt met zich dat de vijfjarige verjaringstermijn bepaald in artikel 2262bis, §1, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek, in die gevallen waar de benadeelde reeds vóór 27 juli 1998 kennis had van de schade en de identiteit van de aansprakelijke persoon, pas loopt vanaf 27 juli 1998, waardoor de verjaringstermijn verstrijkt op 27 juli 2003.

6. Te dezen wordt de herstellvordering betreffende de wederrechtelijke restauratie van de hoeve tussen 1995 en 1996 dan ook beheerst door vier verjaringstermijnen:

- vanaf de datum van de voltooiing van de wederrechtelijke restauratie liep de dertigjarige verjaringstermijn van artikel 2262 (oud) van het Burgerlijk Wetboek;
- met ingang van 27 juli 1998 gold de vijfjarige verjaringstermijn van artikel 2262bis, §1, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek, te rekenen vanaf de kennisname van de schade en de identiteit van de voor deze schade aansprakelijke persoon, die pas een aanvang kon nemen vanaf 27 juli 1998;
- met ingang van 27 juli 1998 gold bovendien de twintigjarige verjaringstermijn van artikel 2262bis, §1, derde lid, van het Burgerlijk Wetboek, te rekenen vanaf de dag volgend op die waarop het feit waardoor de schade is veroorzaakt, zich

heeft voorgedaan, en die eveneens ten vroegste vanaf 27 juli 1998 kon aanvangen;

- vanaf 1 september 2009 geldt de vijfjarige verjaringstermijn van artikel 6.1.41, §5, 3°, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, die pas kan aanvangen op 1 september 2009.

7. Gelet op de datum van de aan verweerders verweten wederrechtelijke restauratiewerken, neemt het bestreden arrest terecht aan dat, voor de beoordeling van de verjaring van de op 19 maart 2002 door eiser ingeleide herstellvordering, toepassing moet worden gemaakt van zowel artikel 6.1.41, §5, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, de overgangsregeling van artikel 7.7.4 Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, artikel 2262bis, §1, van het Burgerlijk Wetboek, en de overgangsregeling in artikel 10 de wet van 10 juni 1998 tot wijziging van sommige bepalingen betreffende de verjaring.

Het bestreden arrest maakt echter een verkeerde toepassing van de overgangsregeling, neergelegd in artikel 10 de wet van 10 juni 1998 tot wijziging van sommige bepalingen betreffende de verjaring.

Het bestreden arrest stelt vast dat eiser "*minstens vanaf 1 juni 1995 kennis had van de feiten*", en "*alleszins*" vanaf 21 januari 1997, en laat vervolgens de vijfjarige verjaringstermijn van artikel 2262bis, §1, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek, aanvangen "*op 1 juni 1995 of alleszins op 21 januari 1997*", om vervolgens te besluiten dat de herstellvordering, ingeleid bij exploit van 19 maart 2002, werd ingesteld "*na het verstrijken van de vijfjarige verjaringstermijn*".

Aldus laat het bestreden arrest, in strijd met het voorschrift van artikel 10 de wet van 10 juni 1998 tot wijziging van sommige bepalingen betreffende de verjaring, dat bepaalt dat de nieuwe in de wet voorziene verjaringstermijnen slechts kunnen lopen vanaf haar inwerkingtreding, de nieuwe vijfjarige verjaringstermijn van de herstellvordering van eiser reeds aanvangen vóór de inwerkingtreding van deze wet op 27 juli 1998.

Door op die wijze het aanvangspunt van de bij artikel 2262bis, §1, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek, bepaalde vijfjarige verjaringstermijn te berekenen, miskent het bestreden arrest artikel 10 de wet van 10 juni

1998 tot wijziging van sommige bepalingen betreffende de verjaring en artikel 2262bis, §1, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek.

Nu de bij artikel 2262bis, §1, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek bepaalde vijfjarige verjaringstermijn van de herstellvordering pas kon aanvangen op 27 juli 1998, kon het bestreden arrest niet wettig besluiten tot verjaring van de herstellvordering, ingeleid bij dagvaarding van 19 maart 2002 (schending van alle in de aanhef van het middel als geschonden aangevoerde bepalingen).

TOELICHTING

De vordering van de stedenbouwkundig inspecteur tot herstel van de plaats in de oorspronkelijke toestand is een burgerlijke rechtsvordering, zoals bedoeld in artikel 26 Voorafgaande Titel Wetboek van Strafvordering, en is bijgevolg onderworpen aan de regels inzake verjaring van de burgerlijke rechtsvordering volgend uit een misdrijf (Cass. 21 maart 2011.

www.juridat.be; Cass. 6 mei 2008, A.R. nr. www.juridat.be).

Artikel 26 van de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering, zoals van toepassing sinds de wet van 10 juni 1998 tot wijziging van sommige bepalingen betreffende de verjaring, samen gelezen met artikel 2262bis, § 1, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek, maakt een nieuwe verjaringstermijn uit voor de burgerlijke rechtsvordering volgend uit een misdrijf. In vergelijking met de verjaringstermijn bepaald in het voormeld artikel 26 van de Voorafgaande Titel van het Wetboek van Strafvordering, zoals van toepassing vóór de wet van 10 juni 1998, zodat indien de rechtsvordering is ontstaan vóór de inwerkingtreding van deze wet, de nieuwe verjaringstermijn, overeenkomstig artikel 10 van deze wet, slechts begint te lopen vanaf de datum van inwerkingtreding van de Wet (Cass. 14 januari 2008, A.R. www.juridat.be).

Inzake het verjaringsregime van de herstellvordering van de herstellvorderende overheid m.b.t. inbreuken die reeds voltrokken waren vóór 27 juli 1998 weze verwezen naar: VAN GIEL, I., "Stedenbouwmisdrijven: een praktisch overzicht van de – grondwettige – verjaringsregels met betrekking tot

de strafvordering en de herstellvordering van de herstellvorderende overheid en de benadeelde derde", TBO, 2011, (71), 78; VANSANT, P. en NELISSEN, B., "Ook de buurman heeft rechten", T.M.R., 2010, (2), 18, sub 6.2.4; DEBERSAQUES, G. en VAN LANDEGHEM, H., "Handhaving", in Handboek Ruimtelijke Ordening en Stedenbouw, HUBEAU, B., VANDEVYVERE, W. en DEBERSAQUES, G., Brugge, die Keure, 2010, (857), 949, nr. 173.

BIJ DEZE BESCHOUWINGEN,

Besluit voor eiser, ondergetekend advocaat bij het Hof van Cassatie, dat het U behage, Hooggeachte Dames en Heren, de bestreden beslissing te vernietigen, de zaak en de partijen te verwijzen naar een ander hof van beroep, kosten als naar recht.

Brussel, 18 juli 2011

Enig stuk dat aan onderhavige voorziening wordt gevoegd

Een kopie van het exploit, houdende de betekening van het bestreden arrest ten verzoeken van verweerdere aan eiser op 21 april 2011, waarbij verweerdere keuze van woonplaats hebben gedaan ter studie van gerechtsdeurwaarder